

Pszichiátriai kongresszus

A Magyar Pszichiátriai Társaság I. kongresszusa kezdődött pénteken a Semmelweis Orvostudományi Egyetem elméleti épületében. Hazai és külföldi pszichiáterek, pszichológusok, biológusok és szociológusok — mintegy 300-an — tanácskoznak a pszichiátria mentálhigiénés problémáiról, a biológiai pszichiátria hazai kutatásainak legújabb eredményeiről, valamint a sürgős és intenzív pszichiátriai ellátás tapasztalatairól.

A Magyar Pszichiátriai Társaság csaknem 1500 tagja nevében dr. Juhász Pál elnök köszöntötte a résztvevőket, akik közt ott van Peter Berner, a Pszichiátriai Világszövetség főtitkára és Tetsuo Fukuda, a Biológiai Pszichiátriai Világszövetség titkára. Megnyitó beszédében Juhász Pál rámutatott arra, hogy a társadalom fejlődésével, az életszínvonal, a szabad idő növekedésével egyidejűleg szaporodnak a pszichogén kórokok, az egyéni életút, életvitel nehézségei. A társadalom egyre több pénzt fordít a pszichiátriára, amely azonban a jelenlegi feltételek között — mégsem teljesítheti teljes mértékben hivatását. Nem derítheti fel és nem kezelheti idejében az összes ilyen jellegű megbetegedéseket. Hangsúlyozta: a pszichiátriai betegek eredményes gyógyításához nélkülözhetetlen az alapellátás — a körzeti és az üzem-i orvosok — fokozottabb közreműködése. S a társadalomnak is

részt kell vennie e betegek gyógyításában, rehabilitációjában.

Ezután dr. Peter Bernernek, dr. Vladimir Ivanovnak, a várnai pszichiátriai klinika igazgatójának és Carlo Perrisnek, a svédországi umeai egyetem pszichiátriai klinikája igazgatójának átnyújtotta a Magyar Pszichiátriai Társaság tiszteletbeli tagságáról szóló oklevelet és az Oláh Gusztáv-emlékérmeket, amelyet a magyar elmegyógyászat kiemelkedő személyiségeinek emlékére alapítottak, és azoknak a pszichiatereknek adományoznak, akik jelentős mértékben hozzájárultak a tudományág fejlődéséhez.

A három napig tartó kongresszuson 250 tudományos referátumot és előadást vitatnak meg a szakemberek. A többi közt szólnak arról, hogy a család, az iskola és más közösségek milyen szerepet töltenek be a gyerekek, a fiatalok lelki egészségének megőrzésében. Miként előzhetők meg és kezelhetők a pszichiátriai betegségek, hogyan rehabilitálhatók az e körökben szenvedett emberek. Számos előadás foglalkozik a lelki krízisek sürgősségi és kórházi ellátásával, az öngyilkosságok megelőzésének orvosi-társadalmi lehetőségeivel. A szakemberek rámutatnak azokra az új módszerekre, formákra is, amelyek alkalmazása révén a társadalom elősegítheti az alkoholizták gyógyítását; az alkoholizmus elleni küzdelmet. (MTI)

Gyógyászati segédeszközök ellátásáról

Az eddigieknél több helyen, többféle gyógyászati segédeszközt rendelhetnek a betegeknek az orvosok, miként dr. Najzer Alajos, az Egészségügyi Minisztérium főcsoportfőnöke a minisztériumban pénteken tartott sajtótájékoztatón elmondta: az ez év elejétől érvényes utasítás, illetve rendelet szerint nemcsak a szakrendelők, hanem *valamennyi kórház-rendelőintézet szakmailag illetékes orvosai is előírhatják ezeket az eszközöket.* A kórházból távozó betegek a zárójelentéssel együtt adják át a segédeszközre jogosító vényt, és megmondják: hol szerezhető be az előírt eszköz. Egyes gyógyászati eszközök — például gumiharisnya, lúdtalp-betét, mankó — rendelését a körzeti és az üzemi orvosok is megismételhetik, többféle segédeszközt írhatnak elő. Bonyos betegségek esetén hat hónap — s nem a korábbi egy év — eltelte után újra felírhatják a szükséges segédeszközt.

Gyarapították azoknak a helyeknek a számát is, ahol a segédeszközök kaphatók. Többfelét már a kórházban a magyar gyártmányú hallásjavító készüléket pedig a vizsgálat helyén kézhez kaphatja a beteg. Az eddiginél több gyógyszerárban szolgálnak ki ilyen jellegű eszközöket, amelyek folyamatos ellátásáról a Fogtechnikai Vállalat, a Gyógyászati Segédeszközök Gyára, az Orvosi Műszerkereskedelmi Vállalat, a Gyógyáru-értékesítő Vállalat, az Ofofórt, az állami fődrászt és a megyei gyógyszerári központ vállalat gondoskodik.

Új intézmény — régi gárda

Megint egy átszervezés — a **hatékony**ság és a **takarékossá**g jegyében. A szándék legalább, érzékelhetően, a minőségileg jobb, koncentráltabb munka feltételeinek a megteremtése lehetett, amikor a **megyei tanács két önálló intézményt hozott létre — négyből**. Mint ezeken a hasábocon már hírül adtuk, január 1-től létezik a **Csongrád megyei Tanács Pedagógiai Intézete**, amelybe integrálódott a korábban önállóan működő pályaválasztási intézet, a nemrégiben létesített nevelési tanácsadó, a gyógypedagógiai állandó áthelyező bizottság és a volt továbbképzési és módszertani intézetnek a pedagógusok továbbképzésével foglalkozó részlege. Ez utóbbi intézetnek a másik részlegéből, melynek munkatársai közművelődési feladatokat láttak el, létrehozták a **Csongrád megyei Tanács Művelődési Központját**.

A város és a megye köz-
művelődési életének ismer-
előtt hovatovább unal-
massá vált már annak a
gondnak a gyakori fölemlé-
getése, miszerint ekkora von-
zaskörű és kisugárzó ha-
tású kulturális centrum,
mint Szeged, nélkülözni
képtelen egy megyei mű-
velődési központot. Az át-
szervezésről szóló újsághír
olvasztán érthetően sokan föl-
kapják: a fejüket: megvan
végre a sokak által, sok-
szor hiányolt intézmény?

Nos, akik arra gondoltak, hogy olyanféle megyei művelődési központnak örülhetünk, mint amilyenek számos más megyében rövidebb, de inkább hosszabb ideje már működnek — tévedtek. Sokan ismerhetik, legalább hallomásból, a legközelebbieket, mondjuk a kecskeméti vagy a debreceni művelődési központokat, melyeknek kettős a feladatkörük. A „falakon belüli” közművelődési munka mellett a terület, a megye intézményhálózatának módszertani irányítását is elvégzik.

Szűkebb pátriánkban — ki tudja már kinyomozni, miféle célok, okok, meggon-
dolások és lehetőségek miatt — másként szerveződött a
művelődési intézményrend-
szer, mint egyebütt. Témánk
szempontjából most elég
annyi, hogy azt a bizonyos
módszertani irányítást és es-
segítést a vidék művelődé-
si házai mindeddig nem me-
gyei művelődési központtól
kapták (ennek hiányában).
hanem a továbbképzési és
módszertani intézet köz-
művelődési részlegétől. Az
átszervezéssel ez a részleg
önállósult, „feladata a köz-
művelődési dolgozók tovább-
képzésének szervezése és le-
bonyolítása, a megyei mű-
velődésiottthon-hálózat mód-
szertani, illetve az amatőr
művészeti mozgalom* irá-
nyítása, segítése; ezekhez a
területekhez kapcsolódó mód-

szertani segédanyagok, kiadványok gondozása; országos, területi és megyei kulturális akciók, programok megszervezése, helyi rendezvények támogatása, illetve a terület audiovizuális és egyéb technikai eszközökkel való ellátásának szükség szerinti biztosítása”.

Az új intézmény igazgatója: *Miklós Sándor* (6 vezette a volt továbbképzési és módszertani intézetet is). Munkatársai ugyanazok, akik a megszüntetett intézmény közművelődési részlegében dolgoztak. Ugyanott tevékenykednek, ahol eddig, részben az Április 4. útja 26—28. számú épületében, részben a megyei tanács oktatási és továbbképző intézetének újszegedi épületében.

Tapasztalati úton szerzett ismereteink szerint az átszervezések általában és önmagukban nem garantálják a tartalmi változásokat, a szervezeti intézkedések nem követi automatikusan a munka minőségének javulása. A közművelődésben különösen nem, hiszen e téren kap csak igazán főszerepet az „emberi tényező”. Úgy tűnik tehát, az új művelődési központ munkatársi gárdáján a sor: mi többet tesznek (tehetnek) a környék lakosságának művelődéséért — megváltozott nevű munkahelyükön?

S. E.

Még egyszer a majsai Pillangóról

Pillangókisasszony — hő
törtéki számában irtunk a s
nikus zenekar kedd esti kisk
a művelődési ház hideg hőm
előadás, s a történetek tanul
tegnap a színházból is, olvas

színvonalon produkálni, mint itthon, a feltételeket az előadás megtartásához a fogadó művelődési háznak kell biztosítania. A színház társulata az elmaradt előadásért — véleményem szerint — nem hibáztatható, a művészek, akik felkészültek az előadásra, ugyanolyan esáldottan távoztak, mint a közönség.

Réti Csaba,
a Szegedi Nemzeti Színház
párttitkára

Olvasónk írja

Nem tudom, hány évesen írta N. I. a cikket, a Pillangókisasszony hőmörével című riportját, de szeretném emlékeztetni: Szeged felszabadulását követően közmunkában segítettük a szovjet csapatok sikeres előrenyomulását, és éjjel-nappal az új vasúti híd építésén dolgoztunk. Minden munka végzetével kaptunk egy írást, melyért egy kilogramm kenyert, fél kilogramm zsírt és egy színházlátogatásra szóló belépőt kaptunk a Szegedi Nemzeti Színházba. Az megkezdte az előadásait, de fűtésről szó se volt. Mi és a zenekar is nagykabátban néztük az előadásokat. A Pillangókisasszonyt H. F. főszereplésével, a Tóscát makiváló művészünk, S. J. főszereplésével, akinek nem volt a szerepében a „kéz-dörgölés”, de csinálta, mert hideg volt. Ugyanez történt a Bohémélet című darabban, ahol igazi tél van, és volt Szegeden is, meg a nézőtérén, de az előadásokat megtartották, és előadás végén, a színészbemutatónál fagyoskodva megvártuk kedvenceinket, mert megérte. Igaz, ma könnyebb szerződést kötni. Pénz a zsebbe, és ha hideg van, az előadás elmarad, mert a színészek és a zenekar fázik, hazamennek, és mint kik munkájukat élvezték, alusszák „téli álmukat”.

Molnár István
Szamos utca. 23.

Hatvan éve született Wittman Tibor

Tavaly, halálának tizedik évfordulóján, a bolíviai történészek tudományos ülésszakon emlékeztek meg Wittman Tibor szegedi történész-professzorról, aki a Potosí-i egyetem diszpektora volt.

E hír is jelzi, hogy Wittman professzor műve ma is eleven, élő a történettudomány Latin-Amerikával foglalkozó kutatói között. A példák sorolhatók. Bolívia történetéről szóló tanulmányait 1975-ben adták ki La Pazban,⁸ Latin-Amerika története című könyve halála után már két (egy magyar és egy spanyol nyelvű) kiadást ért meg. Németül is megjelent a Németalföld aranykoráról szóló szép könyve, s az Akadémiai Kiadó legjobb spanyol nyelvű tanulmányait adta közre 1980-ban.

Mint az első magyar kutató, aki Latin-Amerika történetének kutatásában alkotott nemzetközileg is maradandót (legjobb tanulmányai sajnos maig csak spanyol nyelven hozzáférhetők) — jegyzi fel Wittman professzor nevét a tudománytörténet. Am ő „közelebről” indult. Fiatal történészként a magyar reformkort tanulmányozta, később a XVII. századi Erdély problémái izgatták, s innen jutott el a németalföldi forradalom és szabadságharc izgalmas korszakához. E témakörből írta akadémiai doktori értekezését, mely francia nyelvű monográfiában jelent meg. Innen már „logikusan” jutott el a kutató történész a Németalföldet gyarmati sorban tartó Spanyolországig, ahol a spanyol hanyatlás és abszolutizmus kérdései foglalkoztatták. Aztán a spanyol gyarmatok, Latin-Amerika története felé fordult, ahol különösen a Ka-

rib- és Andok-térség kutatásában nyújtott maradandót: az ültetvényes gazdaság és a nemzetivé válás kérdéseiben. Tanulmányainak száma megközelíti a százat.

Óriási problémaérzékenysége oktatói munkájában is jelen volt, ám tanítványainak éppen ezért nem volt könnyű az órákon követni az új és új kutatási témákat is felvető előadásait. Az elsők között volt talán, akik a francia Annales iskola eredményeit kritikusan közvetítették a hallgatók felé. Bloch, Braudel, Pirenne nevét már az 1960-as évek elején meg kellett tanulja a szegedi történelemszhallgató, s ugyanígy a társadalomtörténet és mentalitástörténet akkor még igen újszerű megközelítéseit is.

Szigorú professzor volt, akiről az a hír járta, hasziorlaton kekszét kezd el en-

ni, a hallgató készülhet a pótvizsgára. Am tanulmányi kirándulásokon tudott a hallgatókkal együtt játszani, külföldi útjairól színes-mókás történeteket is hozott haza a céduláin kívül, amelyeket elsősorban speciálkollégiumainak hallgatói ismerhettek meg.

Nagy álmai voltak.: Egy több tudományágat magába foglaló Latin-Amerika Intézet eszméjét dédelgette, utolsó éveiben tervezte, hogy „visszatér” a spanyol aranykor kutatásához. Mindehhez nem adatott meg az idő. Korán, negyvenkilenc évesen zárult le a vibráló és sokoldalú tudományos-tanári pályája. Ma jenne hatvanéves.

Az általa létrehozott Középkori Egyetemes Történeti és Latin-Amerika Története Tanszék március végén tudományos ülészekben tiszteleg emléke előtt.

Anderle Ādām

Művészetre nevelés — falusi fiataloknak

Hangversenyre, színházra
felelő programokat szervez-
tek. Alkalmakban, tanyákban élő fia-
laknak a Csongrád me-
gyei tanács vb művelődési
osztálya. A vállalkozás há-
m sorozata 8—8 helységre
terjed ki, s az első alkalom-
nál a vonós hangszereket
mutatják be úgynevezett
gyűjtő énekórákon hétfőn,
augusztus 17-én. Az előadó
Mészlányi László, valamint a
közreműködő művészek —
Szecsődi Ferenc és a We-
ninger Richárd vezette Sze-
gedi Vonósenekar — Mo-
sár, Vivaldi, Paganini, Wei-
ner Leó és mások műveit.

ismertetik-tolmácsolják dél-
előtt 10 órától a kübekházi
általános iskolában, déltől az
újszentiváni —, délután fél-
3-tól a tiszaszigeti művelő-
dési házban.

Máskor, január 18-án, **Táncok a zenében** címmel ugyancsak Mészlényi László előadását hallgathatják meg a fiatalok délelőtt 10-től a domaszéki, déltől a rúzsai, délután fél 3-tól a zákány-széki művelődési házakban. Ezúttal a fent említett művészek mellett bemutatkozik **Szelezsán István** is. Január 19-én, délelőtt 10-től a nagymágocsi, 12-től a szeg-

vári művelődési ház ad ott-
hont a *Klasszikus táncok* a
zenében című programnak,
Meszlényi Lászlóval, a Sze-
gedi Rézfúvós Együttessel és
a Canticum Kamarakórusral.
Február elejétől *rendhagyó*
irodalmi órákra kerül sor,
melyeket *Galkó Bence* szín-
művész vezet, *Költők — köl-
tőkről* címmel, majd Mozart
operájának, a *Varázsfuvola*-
nak keresztmetszetével is-
merkedhetnek meg a falusi
fiatalok *Bárdi Sándor* elő-
adásában, a szegedi opera-
társulat művészeinek fel-
léptével.